

BACHELOROPLEIDING TAALWETENSCHAP

FACULTEIT DER LETTEREN

RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN

QANU
Catharijnesingel 56
PO Box 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: +31 (0) 30 230 3100
E-mail: support@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0724

© 2019 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING TAALWETENSCHAP VAN DE RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN.....	4
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDING.....	4
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING.....	4
SAMENSTELLING VAN HET PANEL	4
WERKWIJZE VAN HET PANEL.....	5
SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL.....	9
BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING.....	11
BIJLAGEN	19
BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN.....	21
BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN HET PROGRAMMA	22
BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA.....	24
BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN	25

Dit rapport is vastgesteld op: 1 oktober 2019

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING TAALWETENSCHAP VAN DE RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. september 2016).

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDING

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Naam van de opleiding:	Taalwetenschap (Linguistics)
CROHO-nummer:	56803
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	-
Locatie(s):	Groningen
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Vervaldatum accreditatie:	01/11/2019

Het bezoek van het visitatiepanel Moderne Taal- en Letterkunde aan de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen vond plaats op 21, 22 en 23 mei 2019.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING

Naam van de instelling:	Rijksuniversiteit Groningen
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	positief

SAMENSTELLING VAN HET PANEL

De NVAO heeft op 7 januari 2019 ingestemd met de samenstelling van het panel. Het panel dat de bacheloropleiding Taalwetenschap beoordeelde bestond uit:

- Em. prof. F. (Frank) Willaert, emeritus hoogleraar Oudere Nederlandse Letterkunde aan de Universiteit Antwerpen (België) [voorzitter];
- Prof. dr. F. (Folkert) Kuiken, bijzonder hoogleraar Nederlands als tweede taal en meertaligheid aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. S.L. (Sarah) de Lange, bijzonder hoogleraar aan de afdeling Politicologie van de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. H. (Helen) Wilcox, hoogleraar in Engelse Literatuur aan Bangor University in Wales (Groot-Brittannië);
- O. (Onno) van Wilgenburg MA, teamleider Voortgezet Onderwijs Talen bij het Nuffic;;
- T. (Tamara) van Seggelen BA, onderzoeksmasterstudent Linguistics and Communication Sciences (research) aan de Radboud Universiteit;
- Dr. B. (Babs) Gezelle Meerburg, docente aan de NHL Stenden in Leeuwarden en Groningen voor de bachelor- en masteropleiding tot leraar Frysk [referent Minorities and Multilingualism].

Het panel werd ondersteund door drs. E. (Erik) van der Spek, die optrad als secretaris.

WERKWIJZE VAN HET PANEL

De bacheloropleiding Taalwetenschap aan de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen maakt onderdeel uit van de visitatiegroep Moderne Taal- en Letterkunde. In de periode januari 2019 tot en met juni 2019 beoordeelde het panel in totaal 55 opleidingen aan 6 universiteiten.

Het visitatiepanel bestond uit de volgende leden:

- Em. prof. F. (Frank) Willaert, emeritus hoogleraar Oudere Nederlandse Letterkunde aan de Universiteit Antwerpen (België) [voorzitter];
- Prof. P. (Petter) Aaslestad, hoogleraar in Scandinavische Literatuur, verbonden aan de Norwegian University of Science and Technology (NTNU) in Noorwegen, en voorzitter van de The Norwegian Association of Researchers (Noorwegen);
- Prof. dr. P.A.J.M. (Peter-Arno) Coppen, hoogleraar Vakdidactiek en schoolvakontwikkeling op de wetenschapsgebieden taal, cultuur en geschiedenis aan de Radboud Universiteit;
- Prof. dr. S. (Stef) Craps, hoogleraar Engelse Literatuur aan de Universiteit Gent (België);
- Prof. dr. M.B.H. (Martin) Everaert, hoogleraar Taalwetenschap aan de Universiteit Utrecht;
- Em. prof. dr. O.C.M. (Olga) Fischer, emeritus hoogleraar Taalkunde van de Germaanse talen, in het bijzonder de Engelse Taalkunde aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. E.J. (Liesbeth) Korthals Altes, hoogleraar Algemene Literatuurwetenschap aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. M. (Maartje) Kouwenberg, beleidsmedewerker bij het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO);
- Prof. dr. F. (Folkert) Kuiken, bijzonder hoogleraar Nederlands als tweede taal en meertaligheid aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. K. (Karen) Lahousse, universitair hoofddocent (Franse) Taalkunde aan de KU Leuven (België);
- Prof. dr. S.L. (Sarah) de Lange, bijzonder hoogleraar aan de afdeling Politicologie van de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. K. (Katja) Lochtman, professor in Duits en Engels aan de Vrije Universiteit Brussel (België);
- Prof. dr. W.M. (Wander) Lowie, hoogleraar in Engels, Taalwetenschap en Toegepaste Taalwetenschap aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- Em. prof. M.J.H. (Maaïke) Meijer, auteur en honorair hoogleraar aan Maastricht University;
- Prof. dr. J.F. (Josep) Quer, research professor aan het Institutó Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA) van de Universitat Pompeu Fabra (Spanje);
- D (Dennis) Smit MA, secretaris bij het Programmabureau Duurzame Geesteswetenschappen en vertaler Italiaans;
- Prof. dr. P.J. (Paul) Smith, hoogleraar Franse Literatuur aan de Universiteit Leiden;
- Prof. H. (Helen) Wilcox, hoogleraar in Engelse Literatuur aan Bangor University in Wales (Groot-Brittannië);
- O. (Onno) van Wilgenburg MA, teamleider Voortgezet Onderwijs Talen bij het Nuffic;
- J.C. (Jolanda) Rozendaal MA, masterstudent Leraar Frans Voorbereidend Hoger Onderwijs aan de Universiteit Utrecht;
- T. (Tamara) van Seggelen BA, onderzoeksmasterstudent Linguistics and Communication Sciences (research) aan de Radboud Universiteit;
- H.M. (Hanne) Stegeman, bachelorstudent Engelse Taal en Cultuur en Mediastudies aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. B. (Benjamin) Biebuyck, gewoon hoogleraar Duitse Letterkunde aan de Universiteit Gent (België) [referent Duitse Taal en Cultuur];
- Prof. dr. B. (Bart) van den Bossche, hoogleraar Italiaanse Literatuur aan de KU Leuven (België) [referent Italiaanse Taal en Cultuur];
- Prof. dr. B.W. (Ben) Dhooge, professor en onderzoeker aan het departement Languages and Cultures, sectie Slavic and East-European Studies, van de Universiteit Gent (België) [referent Slavische Talen en Culturen];

- Prof. dr. S. (Sebastiaan) Faber, professor in Hispanic Studies aan Oberlin College (Verenigde Staten) [referent Spaanse Taal en Cultuur];
- Dr. B. (Babs) Gezelle Meerburg, docente aan de NHL Stenden in Leeuwarden en Groningen voor de bachelor- en masteropleiding tot leraar Frysk [referent Minorities and Multilingualism];
- Em. prof. dr. H.L.M. (Hub) Hermans, emeritus hoogleraar Moderne Romaanse Letterkunde en Cultuurkunde, in het bijzonder de Spaanse, aan de Rijksuniversiteit Groningen [referent Romaanse Talen en Culturen];
- Prof. M. (Máire) Ní Mhaonaigh, professor in Celtic & Medieval Studies aan St John's College van de University of Cambridge (Groot-Brittannië) [referent Keltische Talen en Cultuur Universiteit Utrecht];
- Prof. dr. B. (Bart) Philipsen, hoogleraar Duitse Literatuur & Theater Studies aan de KU Leuven (België) [referent Duitse Taal en Cultuur Universiteit Utrecht];
- Prof. dr. A. (Arvi) Sepp, professor Duitse Letterkunde aan de Universiteit Antwerpen en professor Vertaalwetenschap aan de Vrije Universiteit Brussel (België) [referent Duitse Taal en Cultuur];
- Prof. dr. P. (Pierre) Schoentjes, professor in Franse Literatuur aan de Universiteit Gent (België) [referent Franse Taal en Cultuur].

Voor elk bezoek is een (sub)panel samengesteld, waarbij rekening is gehouden met de expertise, onafhankelijkheid en beschikbaarheid van de panelleden.

Projectleider van de visitatiegroep Moderne Taal- en Letterkunde was dr. Anna Sparreboom, medewerker van QANU. Zij was tevens secretaris van het panel tijdens de bezoeken aan de Universiteit Leiden en de Vrije Universiteit Amsterdam. Zij bezocht tevens de start- en slotvergaderingen van het panel van de bezoeken aan de Universiteit van Amsterdam en de Radboud Universiteit. Tijdens de bezoeken aan de Universiteit Leiden, de Universiteit van Amsterdam en de Rijksuniversiteit Groningen werd het panel ondersteund door drs. Erik van der Spek, freelance medewerker van QANU. Tijdens de bezoeken aan de Universiteit van Amsterdam en de Radboud Universiteit werd het panel ondersteund door dr. Hester Minnema (onder supervisie van dr. Anna Sparreboom), freelance medewerker van QANU. Tijdens het bezoek aan de Universiteit Utrecht werd het panel ondersteund door drs. Linda te Marvelde en dr. Joke Corporaal (onder supervisie van drs. Linda te Marvelde), tevens freelance medewerkers van QANU. Vanaf 1 mei 2019 werd Anna Sparreboom vanwege zwangerschapsverlof als projectleider vervangen door dr. Els Schröder (visitatie Rijksuniversiteit Groningen) en dr. Alexandra Paffen (visitatie Universiteit Utrecht). De projectleiders en secretarissen voerden regelmatig overleg. Jaïra Azaria MA, medewerker van QANU, las alle conceptrapporten, droeg zorg voor de vergelijkbaarheid van de rapporten en de centrale coördinatie.

Vorbereitung

Op 15 oktober 2018 vond een uitgebreid vooroverleg plaats met de voorzitter waarin de projectleider hem informeerde over de taakstelling en werkwijze van het panel in het algemeen en de rol van de voorzitter in het bijzonder, en een toelichting gaf op de van toepassing zijnde beoordelingskaders.

Op 20 november 2018 hield het panel zijn startvergadering, waar de projectleider de panelleden informeerde over de taakstelling, algemene werkwijze en de formele kaders. Het panel maakte tijdens de startvergadering afspraken over de werkwijze in voorbereiding op de bezoeken.

Voor elke gespreksronde werden representatieve gesprekspartners geselecteerd. Het bezoekprogramma is in dit rapport opgenomen als bijlage 3.

De opleidingen schreven ter voorbereiding op de visitatie een zelfevaluatierapport. Deze werden na ontvangst door de projectleider gecontroleerd op kwaliteit en volledigheid en vervolgens doorgestuurd aan de panelleden. De panelleden bestudeerden de zelfevaluatierapporten en bijlagen en formuleerden op basis hiervan vragen en aandachtspunten ter voorbereiding op het bezoek. Ook formuleerden de panelleden per opleiding punten die hen in positieve zin opvielen.

Naast de zelfevaluatierapporten bestudeerde het panel voorafgaand aan het bezoek een selectie van eindwerken. Het panel maakte op basis van de lijst afgestudeerden van de periode 2017-2018 een selectie met een evenwichtige spreiding in cijfers, afstudeervarianten en begeleiders. Zoals afgesproken met de NVAO werden vanwege de hoeveelheid te beoordelen opleidingen niet 15 maar 12 scripties per opleiding geselecteerd. Aan de aanvullende voorwaarden voor het hanteren van een aangepaste werkwijze bij de scriptieselectie (gezamenlijke examencommissie en aantoonbare overlap in de programma's), die werden gesteld door de NVAO, is voldaan.

Bezoek

Het visitatiebezoek aan Rijksuniversiteit Groningen vond plaats op 21, 22 en 23 mei 2019. Bij de start van het bezoek hield het panel een vooroverleg waarin de eerste bevindingen en vragen en aandachtspunten werden besproken en waarin het panel afspraken maakte over de taakverdeling. De panelleden bespraken ook hun bevindingen ten aanzien van de (beoordeling van de) bestudeerde scripties.

Tijdens het bezoek heeft het panel eveneens onderwijs- en toetsmateriaal en verslagen van de opleidings- en examencommissie bestudeerd. Een overzicht van het bestudeerde materiaal is opgenomen in bijlage 4. Het panel sprak met studenten en docenten, het management en verantwoordelijken, alumni en vertegenwoordigers van de examencommissies en de opleidingsbesturen.

Het panel gebruikte het laatste deel van het bezoek voor een intern overleg om de voorlopige bevindingen vast te stellen. Ter afsluiting gaf de voorzitter een korte mondelinge toelichting aan alle belangstellenden, waarin hij de belangrijkste observaties van het panel deelde.

Ijking

Om de consistentie van de beoordeling binnen de visitatiegroep te waarborgen, hield het panel na de eerste drie bezoeken aan de Universiteit Leiden, de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit een ijkingsoverleg. Tijdens dit overleg, dat plaatsvond op 9 april 2019, is de werkwijze geëvalueerd, zijn een aantal terugkerende inhoudelijke thema's besproken, en zijn de oordelen op de standaarden per gevisiteerde opleiding vastgesteld. Bij het ijkingsoverleg waren aanwezig: Frank Willaert (voorzitter), Wander Lowie, Folkert Kuiken en Helen Wilcox namens het panel, en Anna Sparreboom, Erik van der Spek, Hester Minnema en Alexandra Paffen namens QANU.

Na het laatste bezoek in juni in het cluster vond op 5 juli 2019 een tweede ijkingsoverleg plaats waar de overige opleidingen zijn besproken. Tijdens dit bezoek is eveneens kort stilgestaan bij de opleidingen die reeds tijdens het eerste ijkingsoverleg waren besproken. Bij dit tweede ijkingsoverleg waren aanwezig: Frank Willaert (voorzitter) en Wander Lowie (via Skype) namens het panel, en Erik van der Spek, Hester Minnema, Joke Corporaal (via Skype) en Alexandra Paffen namens QANU. Ook de bevindingen van Helen Wilcox namens het panel, en bijdragen van Els Schröder en Linda te Marvelde namens QANU zijn tijdens dit overleg behandeld.

Het programma van Masterlanguage is uitvoerig besproken na het bezoek aan de Universiteit Utrecht in juni. Alle ijkende panelleden hebben de uiteindelijke tekst goedgekeurd. Deze tekst is vastgesteld op 19 juli.

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel en legde dat vervolgens voor aan de projectleider voor een collegiale toets. Daarna vroeg de secretaris de panelleden om het rapport te bekijken en van feedback te voorzien. Na verwerking van de feedback en na akkoord van het panel stuurde de projectleider het rapport naar de faculteit met het verzoek om feitelijke onjuistheden te melden. De feitelijke onjuistheden werden na overleg tussen de projectleider en de voorzitter door de secretaris gecorrigeerd. Vervolgens werd het rapport door het panel vastgesteld en toegestuurd aan de Faculteit der Letteren en aan het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen.

Definitie oordelen

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO heeft het panel de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een Associate Degree-programma, bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de basiskwaliteit en vertoont tekortkomingen op meer aspecten.

Voldoende

De opleiding voldoet over de volle breedte van de standaard aan de basiskwaliteit.

Goed

De opleiding steekt systematisch uit boven de basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch ver uit boven de basiskwaliteit en geldt als een internationaal voorbeeld.

SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De bacheloropleiding Taalwetenschap is een brede opleiding waarin de studie van het menselijk taalvermogen centraal staat. De opleiding profileert zich op drie punten: de combinatie van theoretische taalkunde en neuro- en psycholinguïstiek, de koppeling tussen de inhoud van de opleiding en actueel wetenschappelijk taalkundig onderzoek, en de internationalisering. Het panel is van mening dat dit profiel stevig is neergezet en dat met name de onderzoeksgerichtheid en de neurolinguïstische oriëntatie goed uit de verf komen. Ook de samenwerking met Logopedie is een sterk punt. Het panel is van mening dat het profiel aan deze opleiding een meerwaarde in het Nederlandse universitaire landschap geeft. De beoogde leerresultaten sluiten aan bij dit profiel en zijn in de ogen van het panel voldoende concreet en specifiek. Het panel is van mening dat deze leerresultaten passen bij een bacheloropleiding in de Taalwetenschap en dat de speerpunten van de opleiding er op een goede manier in zijn verwoord. Tot slot stelt het panel vast dat de inbreng van het werkveld vorm krijgt binnen de Raad van Advies voor de Taalwetenschappen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving.

Het programma bestaat uit een major van 150 EC en een minor van 30 EC. De studenten volgen in de eerste twee jaar verplichte vakken, de keuzevakken zitten in het derde jaar. Het programma is opgebouwd rondom zeven disciplines: semantiek, syntaxis, fonologie, taalontwikkelingsstoornissen, afasiologie, dyslexie en psycholinguïstiek. Het panel is van mening dat de opleiding duidelijk is gestructureerd en herkent de leerlijnen die vorm krijgen binnen de zeven disciplines. Het ziet de gerichtheid op onderzoek vooral terug in de onderzoekscolleges in jaar twee en drie. De studenten zijn positief over de inhoud en structuur van het programma. Het panel kan zich vinden in de versterking van het majorprogramma en in de keuzes die de opleiding op dit vlak heeft gemaakt.

Vanaf september 2019 is de bachelorscriptie vervangen door een onderzoeksdossier, dat wordt gevuld met producten uit de afrondende drie onderzoekscolleges: een paper, een lezing en een poster. Het panel staat in principe positief tegenover de nieuwe afstudeerprocedure, omdat de opleiding in de nieuwe opzet meer vaardigheden toetst. Wel ziet het panel een aantal praktische problemen, bijvoorbeeld bij de herkansing van een van de onderdelen; het panel adviseert de opleiding om hiervoor een goede procedure vast te stellen. Verder vraagt het panel zich af of het afstudeerdossier van voldoende gewicht is om de toegang alle masteropleidingen te garanderen, waarbij met name de toegang tot onderzoeksmasters een aandachtspunt is. Het panel adviseert de opleiding om dit aspect goed te monitoren.

Het panel kan zich vinden in het didactisch concept en de werkvormen die de opleiding hanteert. Wel is het van mening dat de opleiding meer schrijfp opdrachten in het eerste jaar moet geven. Het programma is studeerbaar, hoewel de studielast in de eerste twee jaar aan de lichte kant is. Het panel is van mening dat de opleiding moet onderzoeken of de studielast op onderdelen verzaamd kan worden.

Tot slot is het panel van oordeel dat de staf goed gekwalificeerd is voor het onderwijs in deze opleiding. Het panel juicht het besluit toe om aanvullende formatie toe te zeggen, plus extra onderwijstijd voor beginnende docenten. Het is van mening dat de opleiding dankzij dit besluit kan werken aan oplossingen voor de problemen die hierboven zijn genoemd: meer schrijfp opdrachten in het eerste jaar en een verhoging van de studielast in jaar één en twee.

Standaard 3: Toetsing

Het panel heeft inzage gehad in het toetsplan van de bacheloropleiding Taalwetenschap en kan zich vinden in de opzet. Het heeft geconstateerd dat de toetsvormen passen bij de opleiding en dat er voldoende variatie is in de toetsing. De transparantie van de toetsing is voldoende gewaarborgd. Wel adviseert het panel om in het eerste jaar zowel de formatieve toetsing als het aantal schrijfp opdrachten uit te breiden.

Het panel kan zich vinden in de beoordeling van de scripties, maar heeft wel kritiek op het beoordelingsformulier en het gebruik ervan. Het panel adviseert om te zorgen voor meer eenheid en om te sturen op een volledige invulling van het scriptieformulier, waarbij met name de stem van de tweede lezer een punt van aandacht is. Het panel kan zich vinden in de nieuwe afstudeerprocedure en adviseert de opleiding om de gelegenheid te baat te nemen om te zorgen voor uniformiteit.

Het panel constateert dat de invoering van een gemeenschappelijke Examencommissie Letteren heeft gezorgd voor meer efficiëntie. Het panel waardeert de inbreng van de ambtelijk secretaris en de toetsdeskundige in deze commissie. Wel is het panel van oordeel dat de EC nog op zoek is naar een nadere invulling van de eigen rol en sterker zou kunnen opereren. Het panel heeft op basis van de huidige toetskwaliteit en zijn bevindingen tijdens het bezoek voldoende vertrouwen in de Examencommissie om deze slag in de toekomst te maken.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Het panel is van oordeel dat de studenten van de bacheloropleiding Taalwetenschap een voldoende eindniveau behalen en de beoogde leerresultaten realiseren. De studenten komen terecht bij passende masteropleidingen, waar ze voor zover bekend geen grote struikelblokken ervaren. Het panel is van mening dat de opleiding de studenten voldoende voorbereidt op een masteropleiding.

Het panel beoordeelt de Standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	goed
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing	voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter, em. prof. F. (Frank) Willaert, en de secretaris van het panel, drs. E. (Erik) van der Spek, verklaren dat alle panelleden kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 1 oktober 2019

BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De bacheloropleiding Taalwetenschap is een brede opleiding waarin de studie van het menselijk taalvermogen centraal staat. Daarbij komen alle aspecten van het menselijk taalvermogen en taalgedrag aan de orde: de structuur van de taal, de werking van het taalvermogen en mogelijke problemen daarin. De opleiding profileert zich op drie punten. Ten eerste is dat de combinatie en integratie van theoretische taalkunde (syntaxis, semantiek, fonologie en morfologie) en de neuro- en psycholinguïstiek (taalverwerking, taalverwerving en taalpathologie). Ten tweede is de koppeling tussen de inhoud van de opleiding en actueel wetenschappelijk taalkundig onderzoek een profilerend kenmerk. Het derde kenmerk is internationalisering, die onder meer tot uiting komt in internationaal onderzoeksmateriaal (taaldata), lezingen en symposia, en internationale publicaties.

Het profiel van de opleiding zorgt ook voor een duidelijke positionering ten opzichte van andere Nederlandse opleidingen Taalwetenschap. De Groningse opleiding Taalwetenschap onderscheidt zich door de aandacht voor neuro- en psycholinguïstiek en door de brede, taaltheoretische component. Het panel herkent en erkent het onderscheidende profiel van de bacheloropleiding Taalwetenschap aan de RUG, waarin met name de plaats van de neurolinguïstiek opvalt. Het is van mening dat dit profiel de opleiding een bijzondere positie in het Nederlandse universitaire landschap geeft.

De opleiding werkt al geruime tijd samen met de hbo-opleiding Logopedie aan de Hanzehogeschool; de studenten van beide opleidingen kunnen over en weer schakeltrajecten volgen. Studenten met een hbo-diploma Logopedie kunnen bij de opleiding Taalwetenschap een schakelprogramma volgen om toegelaten te worden tot de master Neurolinguïstiek aan de RUG. Aan de andere kant kunnen bachelorstudenten Taalwetenschap aan de Hanzehogeschool hun therapiebevoegdheid Logopedie behalen. Een substantieel aantal studenten maakt gebruik van deze mogelijkheid, de studenten noemen deze combinatie ook als een pluspunt. Het panel sluit zich hierbij aan.

Voor de opleiding zijn veertien beoogde leerresultaten geformuleerd. Ze zijn ingedeeld conform de Dublin-descriptoren en sluiten daarbij aan op de thema's die daarin worden onderscheiden: (1) Kennis en inzicht, (2) Toepassen kennis en inzicht, (3) Oordeelsvorming, (4) Communicatie en (5) Leervaardigheid. Het panel herkent het profiel in de formulering van de beoogde leerresultaten. Zo komt de aandacht voor de relatie tussen taal en gezondheidszorg (met name taalpathologie) terug in leerresultaat 2.2: "De BA kan maatschappelijke vraagstellingen/problemen, met name vanuit (taal)onderwijs en gezondheidszorg (taal- en spraakpathologie) identificeren en daaruit, onder begeleiding, hypothesen en methoden voor onderzoek genereren." Ook de overige leerresultaten zijn voldoende specifiek ingevuld om richting aan de opleiding te geven (zie bijlage I). Het panel is van mening dat de beoogde leerresultaten recht doen aan het profiel van de opleiding. Verder heeft het panel vastgesteld dat inbreng van het werkveld vorm krijgt in de Raad van Advies voor de Taalwetenschappen, waarin ook alumni en werkgevers vertegenwoordigd zijn. De inbreng van deze Raad heeft onder meer geleid tot een aanscherping van het vaardighedenprofiel van de studenten.

Overwegingen

Het panel is positief over het profiel van de bacheloropleiding Taalwetenschap. Het is van mening dat dit profiel stevig is neergezet en dat met name de onderzoeksgerichtheid en de neurolinguïstische oriëntatie goed uit de verf komen. Ook de samenwerking met Logopedie is een sterk punt, dat ook door de studenten wordt gewaardeerd. Het panel is van mening dat het profiel aan deze opleiding

een meerwaarde in het Nederlandse universitaire landschap geeft. De beoogde leerresultaten sluiten aan bij dit profiel en zijn in de ogen van het panel voldoende concreet en specifiek. Het panel is van mening dat deze leerresultaten passen bij een bacheloropleiding in de Taalwetenschap en dat de speerpunten van de opleiding er op een goede manier in zijn verwoord. Tot slot stelt het panel vast dat de inbreng van het werkveld vorm krijgt binnen de Raad van Advies voor de Taalwetenschappen.

Conclusie

Bacheloropleiding Taalwetenschap: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'goed'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Het programma bestaat uit een major van 150 EC en een minor van 30 EC. De studenten volgen in de eerste twee jaar een verplicht programma, de keuzevakken zitten in het derde jaar. Het programma is opgebouwd rondom zeven disciplines: semantiek, syntaxis, fonologie, taalontwikkelingsstoornissen, afasiologie, dyslexie en psycholinguïstiek. In het eerste jaar volgen de studenten in elk van deze disciplines een inleidend vak van 5 EC. Verder starten ze hun leerlijn academische vaardigheden met twee statistiekvakken. Dat laat ruimte over voor twee andere vakken: 'Taalverandering en taalcontact' is een verbredend vak, dat kennis combineert op het gebied van de morfosyntaxis, fonologie en sociolinguïstiek. Het tweede vak, 'Taaltests in de klinische linguïstiek', het enige vak van 10 EC in het eerste jaar, ondersteunt de leerlijn op het gebied van de neurolinguïstiek.

In het tweede jaar volgen de studenten opnieuw een (vervolg)vak in de zeven genoemde disciplines, maar nu met een opklimmende moeilijkheidsgraad. De academische leerlijn wordt voortgezet met het vak 'Academische vaardigheden en ethiek'. Een verbredend vak is 'Geschiedenis van de taalkunde', dat de studenten voorziet van een bredere context op het gebied van de syntaxis. Verder volgen de studenten het onderzoekscollege 'Morfologie en morfologische stoornissen', waarin morfofonologische en morfosyntactische processen bestudeerd worden vanuit een theoretische en neurolinguïstisch perspectief. Dit college (10 EC) bereidt de studenten voor op de meer gespecialiseerde onderzoekscolleges in het derde jaar.

In het derde jaar volgen de studenten in het eerste halfjaar een minor van 30 EC, conform de universiteitsbrede afspraken. De minorruimte kan ook gebruikt worden voor een verblijf aan een buitenlandse universiteit. Eén van de opties is de *Career minor*, die de studenten voorbereidt op de arbeidsmarkt en die desgewenst een stage van 10 EC kan bevatten. Opties die interessant zijn voor de bachelorstudenten Taalwetenschap zijn de minor Neurowetenschappen en de minor Logopedie aan de Hanzehogeschool; met deze laatste minor kunnen de studenten een therapiebevoegdheid op het gebied van de logopedie behalen. Deze optie wordt door z'n 10 studenten per jaar gekozen.

Na de minor volgen de studenten drie onderzoekscolleges van 10 EC elk. Eén daarvan is verplicht, het onderzoekscollege 'Pragmatiek en pragmatische stoornissen'. Daarnaast kiezen de studenten één onderzoekscollege op het gebied van de theoretische taalkunde en één op het gebied van de neuro- en/of psycholinguïstiek. In deze onderzoekscolleges participeren de studenten in onderzoek van de stafleden of voeren ze zelf een klein onderzoek uit. Het panel is van mening dat de opleiding duidelijk is gestructureerd en herkent de leerlijnen die vorm krijgen binnen de zeven genoemde disciplines. De gerichtheid op onderzoek ziet het panel vooral terug in de onderzoekscolleges in jaar twee en drie.

Vanaf september 2019 is het afstuderen op een nieuwe leest geschoeid. De staf van de opleiding is van mening dat de huidige afstudeerscriptie te weinig recht doet aan de breedte van de opleiding. Daarom is ervoor gekozen de bachelorscriptie te vervangen door een onderzoeksdossier, dat wordt

gevuld met producten uit de afrondende drie onderzoekscolleges (van 10 EC elk): een paper, een lezing en een poster. De drie resulterende producten hebben elk hetzelfde gewicht. Hiervoor heeft de opleiding een nieuwe afstudeerprocedure en een nieuw formulier ontwikkeld. Bij de beoordeling van de paper gelden dezelfde beoordelingscriteria als bij de huidige bachelorscriptie. De studenten presenteren hun producten tijdens een afrondende driedaagse conferentie.

Omdat deze nieuwe aanpak tijdens de visitatie nog gestalte moest krijgen, is er nog geen ervaring mee opgedaan. De studenten staan er positief tegenover, omdat ze op drie terreinen kunnen nagaan waar hun onderzoeksvoorkeur ligt. Ook het panel staat in principe positief tegenover dit initiatief, omdat de opleiding hiermee meer vaardigheden toetst, waaronder vaardigheden die in de beroepspraktijk van nut kunnen zijn. Wel ziet het panel een aantal praktische problemen, bijvoorbeeld bij de herkansing; hoe moet de student bijvoorbeeld de lezing herkansen na afloop van de conferentie? Verder vraagt het panel zich af of het afstudeerdossier van voldoende gewicht is voor alle masteropleidingen, waarbij het met name de vraag is of studenten met deze afstudeervariant toelaatbaar zijn bij onderzoeksmasters. Het panel adviseert de opleiding om dit laatste goed te monitoren en een goede procedure te ontwerpen voor de herkansing. Tot slot heeft het panel begrepen dat sommige docenten zich verzetten tegen de nieuwe aanpak en dat die docenten een paper verplicht stellen. Dat lijkt het panel onwenselijk; als er afspraken worden gemaakt voor een nieuwe afstudeerprocedure, moeten die voor alle vakken gelden.

Sinds 2016 heeft de opleiding naast het nieuwe afstudeerdossier ook een aantal andere zaken in het curriculum aangepast. Voorheen had de opleiding een majorprogramma van 120 EC en twee minoren van 30 EC elk; één van die minoren is nu bij het majorprogramma getrokken. Dat heeft de opleiding in staat gesteld om meer verplichte vakken te definiëren. Het wetenschappelijk profiel is versterkt met twee extra onderzoekscolleges, op het gebied van de morfologie en de pragmatiek. Verder is de leerlijn academische vaardigheden versterkt door de studenten in het tweede jaar een onderzoekspaper te laten schrijven en door de introductie van het vak 'Academische vaardigheden en ethiek' in het tweede jaar. Tot slot is verbreding mogelijk geworden dankzij nieuwe vakken als taalfilosofie. Het panel kan zich vinden in de versterking van het majorprogramma en in de keuzes die de opleiding op dit vlak heeft gedaan.

Over het algemeen zijn de studenten positief over de inhoud en structuur van het curriculum. Ze zien een evenredige verdeling tussen vakken uit de beide hoofdrichtingen, de klinische taalkunde en de theoretische taalkunde. Ze herkennen ook de opbouw van inleidende vakken naar onderzoekscolleges, met de bijbehorende ontwikkeling in werkvormen, moeilijkheidsgraad en onderzoekgerichtheid.

Didactisch concept en werkvormen

De visie op het onderwijs van de bacheloropleiding Taalwetenschap sluit aan bij de universitaire en facultaire visie. Activerende lesmethoden, kleinschaligheid en benaderbaarheid staan daarin centraal. Verder zet de opleiding in op integratie van onderzoek en academische vaardigheden in het curriculum. Studenten maken kennis met onderzoek, doen daar de relevante vaardigheden voor op en brengen het in het derde jaar ook in de praktijk. Tot slot staat de opleiding voor een brede kennisbasis, waarbij de studenten kennismaken met de volle breedte van het vakgebied. De studenten maken kennis met die gebieden aan de hand van doorgaande leerlijnen. Het panel is van mening dat deze visie goed is uitgewerkt in het curriculum.

Meer concreet ziet het panel de visie terug in de opbouw van het programma. In het eerste jaar staat kennisoverdracht centraal, waarbij de studenten regelmatig hoorcolleges krijgen. Dit ontwikkelt zich geleidelijk in jaar twee en drie, waarbij steeds meer een verschuiving optreedt in de richting van onderzoekscolleges. Studenten volgen steeds drie vakken parallel, normaal gesproken steeds twee colleges van twee uur per week (in totaal 12 contacturen).

De studenten zijn over het algemeen positief over de werkvormen, die ze als afwisselend ervaren: ze noemen bijvoorbeeld de mogelijkheid om een (klein) onderzoek uit te voeren, een

wetenschappelijke poster te maken of een debat te voeren aan de hand van taalkundige stellingen. Ze hebben de indruk dat ze actief betrokken worden bij de stof en dat met name in jaar twee en drie de colleges op een uitdagende manier worden ingevuld. Wel zijn de studenten van mening dat ze in het eerste jaar weinig oefenen met het schrijven van opdrachten, werkstukken of essays. Dat begint eigenlijk pas in het tweede jaar; de studenten vinden dat de opleiding dat wel naar voren kan halen. De docenten begrijpen deze vraag, maar zijn van mening dat (het nakijken van) meer opdrachten wel een verhoging van de werkdruk met zich meebrengt. Het panel is van mening dat de opleiding vanaf het eerste jaar schrijfopdrachten moet geven, en dat er oplossingen zijn te bedenken voor het nakijken die niet tot een grote belasting van de staf leiden.

Studeerbaarheid, studiebegeleiding en informatievoorziening

De studenten vinden de programma's over het algemeen studeerbaar. Het panel heeft geen signalen ontvangen over vakken die als een struikelblok worden ervaren. Ook zijn de studenten tevreden over de informatie over het programma en de toetsing. De studenten hebben wel vragen bij de studielast in de eerste twee jaar, die ze als (te) licht ervaren. Sommige studenten geven aan dat ze de studie kunnen combineren met een tweede studie, zoals een talenstudie of (vooral) Logopedie. Ze geven aan dat sommige vakken heel weinig studielast buiten de colleges kennen. Als gemiddelde tijdsinvestering geven ze aan dat ze naast 12 contacturen per week ongeveer 15 uur per week met hun studie bezig zijn. De docenten herkennen dit punt, hoewel ze aangeven dat studenten die Taalwetenschap en Logopedie combineren, het vaak zwaar hebben. Maar ze geven aan dat ze niet meer college kunnen geven met de huidige bezetting. Het panel begrijpt het punt van de formatie, maar is van mening dat de opleiding toch moet nagaan of de studielast op onderdelen niet verzaard zou moeten worden. Dat kan volgens het panel ook zonder de staf zwaarder te belasten.

Onderwijsgevend personeel

De staf bestaat uit gepromoveerde docenten (hoogleraren, universitair hoofddocenten en universitair docenten). De stafleden beschikken over een BKO (87%) of zijn bezig die te behalen. Nieuwe docenten die nog niet over een BKO beschikken, komen automatisch in een traject dat daartoe opleidt. Volgens de facultaire regeling heeft elk staflid 40% onderzoekstijd. De stafleden brengen hun onderzoek in het onderwijs in, met name in de onderzoekscolleges in jaar twee en drie. Alle stafleden zijn lid van het onderzoeksinstituut CLCG, het Center for Language and Cognition Groningen. Tijdens de laatste onderzoeksvisitatie werd dit instituut beoordeeld als 'very good'.

Tijdens de visitatie heeft het panel vastgesteld dat de werkdruk hoog is. De staf-studentratio ligt op 1:15 als de onderzoekstijd wordt meegeteld, maar op 1:45 exclusief onderzoekstijd. Dit betekent dat de staf soms gedwongen wordt om een deel van hun onderzoekstijd in te zetten voor onderwijs. Bovendien geeft de staf aan dat het moeilijk is om nieuwe aanstellingen gerealiseerd te krijgen. Recent is echter aanvullende formatie toegezegd: daarbij gaat het om 19% extra formatie voor cursorisch onderwijs en extra onderwijstijd voor beginnende docenten. Het panel juicht dit besluit toe en is van mening dat hiermee de werkdruk substantieel kan worden teruggebracht.

De studenten vinden dat ze goed begeleid worden en zijn positief over het persoonlijke contact met hun docenten. Ze zijn van mening dat de kwaliteit van de staf hoog is, dat de docenten beschikken over goede didactische vaardigheden en dat ze toegankelijk zijn. Het panel heeft kennisgemaakt met een aantal docenten en is van oordeel dat de staf goed gekwalificeerd is voor het onderwijs in deze opleiding.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de opleiding duidelijk is gestructureerd en herkent de leerlijnen die vorm krijgen binnen de zeven genoemde disciplines. Het ziet de gerichtheid op onderzoek vooral terug in de onderzoekscolleges in jaar twee en drie. De studenten zijn positief over de inhoud en structuur van het programma. Het panel kan zich vinden in de versterking van het majorprogramma en in de keuzes die de opleiding op dit vlak heeft gemaakt.

Het panel staat in principe positief tegenover de nieuwe afstudeerprocedure, omdat de opleiding in de nieuwe opzet meer vaardigheden toetst, waaronder vaardigheden die in de beroepspraktijk van nut kunnen zijn. Wel ziet het panel een aantal praktische problemen, bijvoorbeeld bij de herkansing van een van de onderdelen; het panel adviseert de opleiding om hiervoor een goede procedure vast te stellen. Verder vraagt het panel zich af of het afstudeerdossier van voldoende gewicht is om de toegang alle masteropleidingen te garanderen, waarbij met name de toegang tot onderzoeksmasters een aandachtspunt is. Het panel adviseert de opleiding om dit aspect goed te monitoren.

Het panel kan zich vinden in het didactisch concept en de werkvormen die de opleiding hanteert. Wel is het van mening dat de opleiding meer schrijfp opdrachten in het eerste jaar moet geven, en dat er oplossingen zijn te bedenken om het nakijken niet tot een te grote belasting van de staf te laten leiden. Het programma is studeerbaar, hoewel de studielast in de eerste twee jaar aan de lichte kant is. Het panel is van mening dat de opleiding moet onderzoeken of de studielast op onderdelen verzaard kan worden.

Tot slot is het panel van oordeel dat de staf goed gekwalificeerd is voor het onderwijs in deze opleiding. Het panel juicht het besluit toe om aanvullende formatie toe te zeggen, plus extra onderwijstijd voor beginnende docenten. Het is van mening dat de opleiding dankzij dit besluit kan werken aan oplossingen voor de problemen die hierboven zijn genoemd: meer schrijfp opdrachten in het eerste jaar en een verhoging van de studielast in jaar één en twee.

Conclusie

Bacheloropleiding Taalwetenschap: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het panel heeft inzage gehad in het toetsplan van de bacheloropleiding Taalwetenschap. In dit plan worden de beoogde eindkwalificaties gekoppeld aan toetsvormen per module. De uitgangspunten zijn dat alle studieonderdelen worden getoetst, dat er voldoende variatie is in formatieve en summatieve toetsing en dat de toetsvorm aansluit op de leeruitkomsten van de modules.

Het panel heeft geconstateerd dat de toetsvormen passen bij de opleidingen en dat er voldoende variatie is in de toetsing. Modules waarin vakkennis centraal staat, worden vaak getoetst met een schriftelijk tentamen met open vragen of een meerkeuzetoets. Andere veelgebruikte summatieve toetsen zijn 'take home'-opdrachten, werkstukken en essays; soms wordt ook gebruik gemaakt van posterpresentaties. Daarnaast maken de studenten kennis met formatieve toetsvormen zoals mondelinge referaten, literatuurbesprekingen, schrijfp roeven. Via de studiehandleiding en het scriptiereglement (dat verspreid wordt via de leeromgeving Nestor) worden de studenten geïnformeerd over toetsvormen, toetscriteria, deadlines en procedures, inzage en herkansing. Hiermee is naar oordeel van het panel de transparantie van de beoordeling voldoende gewaarborgd.

De studenten vinden dat ze voldoende worden voorbereid op de toetsen. Wel zijn ze van mening dat ze in het eerste jaar relatief veel tentamens krijgen en weinig schrijfp opdrachten. Ook zijn ze van mening dat ze in het eerste jaar te weinig formatieve toetsen krijgen. Het panel adviseert de opleiding om hieraan aandacht te besteden en het aantal formatieve toetsen uit te breiden.

De toetsen worden samengesteld door bevoegde docenten en daarna beoordeeld door collega's (vierogenprincipe). De toetsen worden periodiek geëvalueerd door de Examencommissie, aan de hand van toetsdossiers die de docenten samenstellen.

Beoordeling scripties

Het panel heeft 12 scripties gelezen en kan zich in hoofdlijnen vinden in de beoordelingen. Wel plaatst het panel kanttekeningen bij het beoordelingsformulier en het gebruik ervan. Het panel kwam uiteenlopende formulieren tegen die bovendien verschillend werden ingevuld. In die formulieren worden ook verschillende beoordelingsrubrieken gehanteerd (bijvoorbeeld wetenschappelijke kwaliteit, originaliteit, zelfstandigheid en stijl); soms drie, soms vier. Op deze rubrieken wordt een cijfer gegeven, maar de onderbouwing hiervan ontbreekt soms. Daarnaast is de stem van de tweede lezer niet altijd herkenbaar. Het panel adviseert om meer te zorgen voor eenheid en om te sturen op een volledige invulling van het scriptieformulier. Verder adviseert het panel om te zorgen voor een gestandaardiseerd schutblad bij alle scripties met vaste informatie zoals de titel van de scriptie, track, studentnummer, begeleiders en datum.

Zoals aangegeven bij standaard 2 geldt er vanaf 2019 een nieuwe afstudeerprocedure. Hiervoor stellen de studenten een onderzoeksdossier vast dat gaat bestaan uit drie onderdelen: een paper, een lezing en een conferentieposter. Voor de beoordeling hiervan is een nieuw formulier ontwikkeld; bij de paper hanteert de opleiding dezelfde eisen als bij de bachelorscriptie. Ook hier worden de drie producten beoordeeld door de begeleider en een tweede lezer. Het panel adviseert de opleiding om de gelegenheid te baat te nemen om te zorgen voor uniformiteit en een herkenbare stem van de tweede lezer.

Examencommissie

Met ingang van 1 januari 2019 is er één Examencommissie Letteren, die verantwoordelijk is voor de toetsing van alle bachelor- en masteropleidingen binnen de Faculteit der Letteren. Deze commissie is ontstaan uit een fusie van zes eerdere examencommissies. Tot deze fusie hebben deze commissies zelf besloten uit effectiviteitsoverwegingen. Men constateerde dat de commissies vaak oplossingen ontwikkelden voor dezelfde problemen; ze maakten ook al gebruik van dezelfde ambtelijk secretaris en toetsdeskundige.

De nieuwe Examencommissie vervangt het oude voorzittersoverleg, de oude EC's hebben in de nieuwe constellatie de status van expertiseteams gekregen. Deze teams zorgen dat er ruimte blijft voor het eigen karakter van de toetsing per opleidingen, terwijl de samenwerking voor meer harmonisering zorgt. Veel dagelijkse werkzaamheden zijn gemandateerd naar de expertiseteams: denk aan verzoeken om vrijstelling, fraudegevallen, advisering over de OER, de borging van de tentamens en steekproeven om de kwaliteit van de scripties te beoordelen. De centrale Examencommissie monitort de werkzaamheden van de expertiseteams en verzamelt die in het jaarverslag.

Het panel kan zich vinden in de fusie van de Examencommissie(s) en is positief over de rol van de ambtelijk secretaris en de externe toetsdeskundige daarin. Wel is het panel van mening dat de EC veel werkzaamheden heeft gemandateerd naar de expertiseteams. De vraag is of de EC op deze manier nog voldoende verantwoordelijkheid voor de borging kan nemen in alle gevallen, zeker als de opleidingen zouden groeien. Het panel heeft kennis genomen van het feit dat in het voorjaar van 2019 facultaire regels en richtlijnen zijn vastgelegd die structuur, verantwoordelijkheden en taakinvulling van de Examencommissie vastleggen. Het panel is van mening dat deze regels nu nader moeten worden geïmplementeerd, waarbij met name de wijze waarop het toezicht op het werk van de expertiseteams in praktijk zal worden gebracht, grote aandacht verdient.

De opleidingen beschikken niet over een aparte toetscommissie, maar leden van de expertiseteams doen steekproeven van de toetsing. Het is de intentie om elk jaar tien vakken per opleiding te laten evalueren door twee leden; voor de scripties gaat het om 10% per jaar. Het panel kan zich hierin vinden.

Overwegingen

Het panel heeft inzage gehad in het toetsplan van de bacheloropleiding Taalwetenschap en kan zich vinden in de opzet. Het heeft geconstateerd dat de toetsvormen passen bij de opleiding en dat er

voldoende variatie is in de toetsing. De transparantie van de toetsing is naar het oordeel van het panel voldoende gewaarborgd. Wel adviseert het panel, in aansluiting op de wensen van de studenten, om in het eerste jaar zowel de formatieve toetsing als het aantal schrijfopdrachten uit te breiden.

Het panel kan zich in hoofdlijnen vinden in de beoordeling van de scripties, maar heeft wel kritiek op het beoordelingsformulier en het gebruik ervan. Het panel adviseert om te zorgen voor meer eenheid en om te sturen op een volledige invulling van het scriptieformulier, waarbij met name de stem van de tweede lezer een punt van aandacht is. Het panel kan zich vinden in de nieuwe afstudeerprocedure en adviseert de opleiding om de gelegenheid te baat te nemen om te zorgen voor uniformiteit.

Het panel constateert dat de invoering van een gemeenschappelijke Examencommissie Letteren heeft geleid tot meer efficiëntie. Het panel waardeert de inbreng van de ambtelijk secretaris en de toetsdeskundige in deze commissie. Wel is het panel van oordeel dat zich nog moet uitwijzen hoe het toezicht door de EC op de expertiseteams in de praktijk zal worden gebracht. Het panel heeft op basis van de huidige toetskwaliteit en zijn bevindingen tijdens het bezoek voldoende vertrouwen in de Examencommissie om deze slag in de toekomst te maken.

Conclusie

Bacheloropleiding Taalwetenschap: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Het panel heeft voorafgaand aan de visitatie 12 bachelorscripties gelezen. Over het algemeen was het panel van oordeel dat de kwaliteit van de scripties voldoende was. De meeste betere scripties waren prettig leesbaar, geschreven in een vlotte en toch academische stijl. Het panel signaleerde een heldere en zorgvuldige uiteenzetting van het onderzoek, een goede bespreking van de resultaten en een kritische reflectie van de auteur op het eigen onderzoek. In één geval was het onderzoek zeer compleet en origineel, zowel diachroon als synchroon; het panel was van mening dat deze scriptie publicabel is. In een aantal mindere scripties was de stijl wel een punt van aandacht: soms waren de formuleringen nogal slordig en moest de lezer zelf invullen wat de schrijver vermoedelijk heeft bedoeld. Daarnaast werd de verantwoording van de methodologie als een zwak punt gesignaleerd. Maar in grote lijnen is het panel van oordeel dat de studenten in de scripties aantonen dat ze de beoogde eindkwalificaties behalen.

De bacheloropleiding Taalwetenschap leidt volgens de opleiding niet op tot een concreet beroep; de studie bereidt voor tot een masteropleiding. Een uitzondering wordt gevormd door de studenten die de opleiding volgen in combinatie met Logopedie; zij kunnen na afronding van beide opleidingen als logopedist aan de slag. Maar ook deze studenten blijken meestal voor een vervolgopleiding te kiezen, met name de masteropleiding Neurolinguïstiek. De andere studenten kiezen doorgaans voor een (research) masteropleiding op het gebied van de taalwetenschap, zoals de master Linguistics aan de RUG. Maar ze volgen ook verwante masteropleidingen op het gebied van taal, communicatie en cognitie, zowel in Groningen als daarbuiten. Voor zover bekend ondervinden ze daar geen grote (aansluitings)problemen. Het panel is van mening dat de opleiding de studenten voldoende voorbereidt op een masteropleiding.

De opleiding houdt de loopbanen van de alumni niet systematisch bij. Wel is er een Raad van Advies voor de Taalwetenschap, waarin ook alumni en vertegenwoordigers van het werkveld zitting hebben. Deze Raad legt onder meer een verbinding met de eisen die het veld stelt aan de alumni en dus aan de opleiding. De Raad heeft geadviseerd om de stagemogelijkheden te verbeteren en meer aandacht te geven aan het vaardighedenprofiel van de studenten. Het panel stelt vast dat aan dit advies gevolg is gegeven.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de studenten van de bacheloropleiding Taalwetenschap een voldoende eindniveau behalen en de beoogde leerresultaten realiseren. De studenten komen terecht bij passende masteropleidingen, waar ze voor zover bekend geen grote struikelblokken ervaren. Het panel is van mening dat de opleiding de studenten voldoende voorbereidt op een masteropleiding.

Conclusie

Bacheloropleiding Taalwetenschap: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoende'.

ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel heeft de standaarden 2, 3 en 4 van de bacheloropleiding Taalwetenschap beoordeeld als 'voldoende'; op standaard 1 kwam het panel tot het oordeel 'goed'. Volgens de beslisregels van de NVAO is het algemeen eindoordeel over de opleiding daarmee 'voldoende'.

Conclusie

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Taalwetenschap* als 'voldoende'.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN

Dublin Descriptoren	Eindkwalificaties BA Taalwetenschap, RUG
<p>Kennis en inzicht</p> <p>1. Student heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van gespecialiseerde handboeken, enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied vereist is.</p>	<p>1.1 De BA is bekend met theorieën op verschillende deelgebieden van de taalwetenschap (syntaxis, semantiek, fonologie en fonetiek, taalverwerking en taalverwerving) en is in staat deze te hanteren.</p> <p>1.2. De BA kan theorie/analyse en empirie op het gebied van de taalwetenschap met elkaar in verband brengen.</p> <p>1.3 De BA kent de methoden en technieken waarmee onderzoek op het gebied van de theoretische taalkunde en neuro-/psycholinguïstiek bedreven wordt.</p> <p>1.4 De BA is in staat onder begeleiding nieuwe ideeën voor onderzoek op taalkundig gebied te ontwikkelen.</p>
<p>Toepassen kennis en inzicht</p> <p>2. Student is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied.</p>	<p>2.1 De BA is in staat informatie uit verschillende bronnen en verschillende subdisciplines samen te brengen en daaruit relevante problemen en vragen op het gebied van de taalwetenschap te identificeren.</p> <p>2.2 De BA kan maatschappelijke vraagstellingen/problemen, met name van uit (taal)onderwijs en gezondheidszorg (taal- en spraakpathologie) identificeren en daaruit, onder begeleiding, hypothesen en methoden voor onderzoek genereren.</p> <p>2.3 De BA is in staat onder begeleiding onderzoek uit te voeren op een van de deelgebieden van de taalwetenschap.</p>
<p>Oordeelsvorming</p> <p>3. Student is in staat om relevante gegevens te verzamelen en interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaalmaatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.</p>	<p>3.1 De BA is in staat meerdere visies op een bepaald taalkundig fenomeen te begrijpen en met elkaar te vergelijken.</p> <p>3.2 De BA geeft blijk van inzicht in de aard en functie van wetenschapsbeoefening op taalkundig gebied, en in de samenhang van de verschillende deelgebieden (i.h.b. neuro-/psycholinguïstiek in relatie tot theoretische taalkunde).</p> <p>3.3 De BA kan taalkundig onderzoek evalueren op adequaatheid van de gebruikte statistiek en methodologie.</p>
<p>Communicatie</p> <p>4. Student is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.</p>	<p>4.1 De BA is in staat schriftelijk en mondeling verslag te doen over ideeën en onderzoek uit de taalwetenschap, waar nodig met inzet van de gebruikelijke audiovisuele hulpmiddelen.</p> <p>4.2 De BA kan rapporteren over gesuperviseerd onderzoek op het gebied van de taalwetenschap.</p>
<p>Leervaardigheid</p> <p>5. Student bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt aan te gaan.</p>	<p>5.1 De BA is in staat zich verder te verdiepen in een specialisatiegebied van de taalwetenschap.</p> <p>5.2 De BA is voorbereid op het volgen van een (Re)MA-studie op het gebied van de taalwetenschap en taalpathologie in brede zin.</p>

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN HET PROGRAMMA

» Jaar 1					
Periode	Type	Code	Naam	T22]	ECTS
semester I a	verplicht	LTX020P05	Syntaxis 1	Nederlands	5
	verplicht	LTX024P05	Stoornissen in de Taalontwikkeling 1	Nederlands	5
	verplicht	LTX026P05	Taalverwerking	Nederlands	5
	verplicht	LTX021P05	Semantiek I	Nederlands	5
	verplicht	LTX022P05	Klankleer 1	Nederlands	5
semester II a	verplicht	LTX025P05	Stoornissen in de Taalontwikkeling 2	Nederlands	5
	verplicht	LTX001X05	Statistiek I	Nederlands	5
	verplicht	LTX023P05	Taalvererving	Nederlands	5
	verplicht	LTX027P05	Verworven Taalstoornissen 1	Nederlands	5
	verplicht	LTX002X05	Statistiek II	Engels	5
semester II b	verplicht	LTX015P05	Taalverandering en taalcontact	Nederlands	5
	verplicht	LTX028P05	Verworven Taalstoornissen 2	Nederlands	5
» Jaar 2					
Periode	Type	Code	Naam	T22]	ECTS
semester I a	verplicht	LTX031B05	Academische Vaardigheden & Ethiek	Nederlands	5
	verplicht	LTX033B05	Psycholinguïstiek 2	Nederlands	5
semester I b	verplicht	LTX034B05	Taalfilosofie	Nederlands	5
	verplicht	LTX003B05	Dyslexie II	Nederlands	5
	verplicht	LTX028B05	Syntaxis 2	Nederlands	5
	verplicht	LTX032B05	Gesch. van de Taalkunde & Taalevolutie	Nederlands	5
	verplicht	LTX035B10	Morfologie	Nederlands	10
semester II a	verplicht	LTX001B05	Afasiolezie II	Nederlands	5
	verplicht	LTX027B05	Semantiek 2	Nederlands	5
semester II b	verplicht	LTX002B05	Taalontwikkelingsstoornissen II	Nederlands	5
	verplicht	LTX026B05	Klankleer 2	Nederlands	5

Opmerking

Als de student de logopedie-minor wil volgen, begint hij/zij al in blok 1 van jaar 2 met vakken aan de Hanzehogeschool. Hij/zij krijgt dan vrijstelling voor de vakken Taalfilosofie (blok 1), Geschiedenis van de Taalkunde en Taalevolutie (blok 2), en Morfologie (blok 3 + 4).

** Jaar 3					
Periode	Type	Code	Naam	Taal	ECTS
semester I	verplicht		Minor	Engels en Nederlands	30
semester II	verplicht	LTX038B10	<u>Afstudeerdossier: Pragmatiek</u>	Nederlands	10
	keuzegroep A	LTX039B10	<u>Afstudeerdossier: Neurolinguïstiek</u>	Nederlands	10
	keuzegroep A	LTX040B10	<u>Afstudeerdossier: Syntaxis & Semantiek</u>	Engels	10
	keuzegroep A	LTX041B10	<u>Afstudeerdossier: Klankleer</u>	Nederlands	10
	keuzegroep A	LTX042B10	<u>Afstudeerdossier: TOS</u>	Nederlands	10

Opmerkingen

1. Met ingang van collegejaar 2018-2019 start een nieuw BA 3 programma. Overgangsregelingen voor veranderde en/of verdwenen vakken zijn opgenomen in de OER van de opleiding. In een aparte bijlage van de OER is een overzicht te vinden met overgangsregelingen van de verschillende minoren. Als je te maken krijgt met overgangsregelingen, dan is het verstandig je studieplanning tijdig met je studieadviseur te bespreken.
2. Studenten kiezen 2 van de 4 keuze-onderdelen uit de keuzegroep in semester 2.
3. Studenten die de minor "Logopedie" van de Hanzehogeschool volgen, volgen de onderzoekscolleges "Pragmatiek", "Neurolinguïstiek" en "Stoornissen in de taalontwikkeling".

BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA

Indeling

A	BA Nederlandse Taal en Cultuur
B	MA Neerlandistiek BA English Language and
C	Culture
D	MA Literary Studies BA Minorities and
E	Multilingualism
F	BA Taalwetenschap
G	MA Taalwetenschappen
H	BA Europese Talen en Culturen

Dag 1 21 mei 2019

09:00		ontvangst
09:00	11:30	startvergadering en inzien documenten opleidingen A,B,C,D
11:30	12:00	management Moderne Taal en Letterkunde
12:30	13:15	OPD en coördinatie opleidingen A en B
13:15	14:00	studenten opleidingen A en B
14:15	15:00	docenten opleidingen A en B
16:00	16:45	OPD en coördinatie opleidingen C en D
16:45	17:30	studenten opleidingen C en D
17:45	18:30	docenten opleidingen C en D

Dag 2 22 mei 2019

10:00	11:00	OPD en coördinatie opleidingen E, F en G
11:00	12:00	studenten opleidingen E, F en G
12:45	13:45	docenten opleidingen E, F en G
15:00	15:30	OPD en coördinatie opleidingen C, D en H
15:30	16:00	studenten H
16:15	16:45	docenten H
17:45	18:15	alumni opleidingen B, D en G

Dag 3 23 mei 2019

10:00	11:00	examencommissie
13:00	13:30	eindgesprek management
15:30	15:45	presentatie voorlopige bevindingen
16:00	16:45	ontwikkelgesprekken

BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek 12 eindwerken bestudeerd van de bacheloropleiding Taalwetenschap. De gegevens van de eindwerken zijn bekend bij QANU en zijn op aanvraag beschikbaar.

Het panel heeft tijdens het bezoek onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels in *hard copy* en deels via de elektronische leeromgeving):

- Jaarlijkse rapporten en notulen Opleidingscommissie;
- Jaarlijkse rapporten en notulen Examencommissie;
- Toetsplannen (voor alle programma's);
- Toetsbeleid (voor alle programma's);
- Documentatie *Masterlanguage*.